

EDUCAȚIA PRIN VALORI -CHEIA REUȘITEI ȘCOLARE

Profesor Învățăământ Preșcolar Stan Anica

Grădinița "Parfum de Tei" Cluj-Napoca

Școala trebuie să fie un mediu de dezvoltare holistică a copilului în care se formează competențe socio-emoționale, valori și atitudini. În acest cadru, interrelaționarea etică între cadre didactice, elevi și conducerea instituției contribuie decisiv la menținerea emoțiilor pozitive și la creșterea performanței școlare.

Managementul educațional reprezintă ansamblul proceselor de planificare, organizare, coordonare și control desfășurate în cadrul unei instituții de învățământ, în scopul realizării obiectivelor educaționale. Acesta are o dimensiune administrativă clară și urmărește eficiența și organizarea sistemului.

Leadershipul educațional, pe de altă parte, se referă la capacitatea de a influența, inspira și motiva membrii organizației școlare. Liderul nu se limitează la gestionarea resurselor, ci creează viziune, încurajează inovația și dezvoltă relații bazate pe încredere.

Etica în educație implică respectarea unor principii fundamentale precum corectitudinea, respectul reciproc, responsabilitatea și empatia. Relațiile etice dintre profesori, elevi și conducerea școlii creează un climat de siguranță emoțională.

Interrelaționarea etică presupune comunicare deschisă și sinceră, respectarea diversității și a individualității elevilor, evitarea discriminării și a favoritismului, asumarea responsabilității pentru propriile acțiuni.

Un leadership etic promovează valori morale și creează un model de comportament pentru întreaga comunitate școlară. În același timp, managementul etic asigură aplicarea corectă a regulilor și transparența deciziilor.

Emoțiile pozitive joacă un rol esențial în procesul de învățare. Elevii care se simt în siguranță, apreciați și încurajați au rezultate academice mai bune și dezvoltă o atitudine pozitivă față de școală.

În acest context, managementul și leadershipul trebuie să creeze condiții favorabile pentru apariția și menținerea acestor emoții. Creșterea emoțiilor pozitive în școală nu este un rezultat întâmplător, ci consecința unor practici intenționate, bazate pe relații sănătoase, comunicare și un climat educațional sigur. Atunci când elevii se simt apreciați și înțeleși, învățarea devine mai eficientă și mai plăcută.

Emoțiile pozitive reprezintă un factor esențial în succesul educațional. Prin relații etice, empatie și strategii adecvate, școala poate deveni un mediu în care elevii nu doar învață, ci se dezvoltă armonios.

Creșterea emoțiilor pozitive în școală presupune:

- ✚ **Crearea unui climat de siguranță și respect** - Elevii trebuie să simtă că sunt acceptați și respectați, iar acest lucru presupune transmiterea unor reguli clare și aplicate corect, fără discriminare sau etichetări și au nevoie să fie încurajați să-și exprime liber opiniile.
- ✚ **Relații profesor-elev bazate pe empatie** - Profesorii au un rol esențial în modelarea emoțiilor prin ascultarea activă a elevilor, prin încurajarea și susținerea acestora și prin folosirea unui limbaj pozitiv.
- ✚ **Utilizarea feedback-ului constructiv** - Feedback-ul trebuie să motiveze, nu să descurajeze. Să se pună accent pe progres, nu doar pe greșeli, să se recunoască efortul și să se ofere soluții clare pentru îmbunătățire.
- ✚ **Activități de grup și colaborare** - Lucrul în echipă dezvoltă relații și emoții pozitive, iar acest lucru se realizează prin proiecte de grup, jocuri educative și activități extracurriculare.
- ✚ **Introducerea educației socio-emoționale** - Orele sau activitățile dedicate emoțiilor ajută elevii să își recunoască emoțiile, să le gestioneze eficient și să dezvolte empatie față de ceilalți.
- ✚ **Recunoașterea și valorizarea elevilor** - Aprecieră sinceră crește încrederea în sine prin premii simbolice, laude și evidențierea progresului individual.
- ✚ **Prevenirea și gestionarea conflictelor** - Un mediu fără conflicte majore favorizează stările pozitive, ceea ce presupune medierea conflictelor, comunicare non-violentă și trasarea unor reguli anti-bullying.

Prezența emoțiilor pozitive în școală este foarte importantă în dezvoltarea holistică a copiilor și are mai multe beneficii:

- ✓ **Creșterea performanței școlare** - Elevii motivați și relaxați învață mai ușor și obțin rezultate mai bune.
- ✓ **Dezvoltarea relațiilor sănătoase** - Se creează un climat de cooperare și respect între elevi și profesori.
- ✓ **Îmbunătățirea sănătății emoționale** - Scade nivelul de stres, anxietate și frustrare.
- ✓ **Creșterea motivației pentru învățare** - Elevii devin mai implicați și mai interesați de activități.
- ✓ **Dezvoltarea încrederii în sine** - Elevii capătă curaj să participe și să își exprime ideile.
- ✓ **Reducerea comportamentelor problematice** - Un climat pozitiv duce la mai puține conflicte și acte de indisciplină.

Exemplele de bună practică desfășurate la nivel preșcolar

- ◆ **Jocuri de cunoaștere și exprimare a emoțiilor** - Copiii participă la jocuri precum „Cum mă simt azi?” sau „Roata emoțiilor”, unde identifică și denumesc emoții (bucurie, tristețe, furie, frică). Se folosesc imagini, cartonașe sau oglinzi pentru a observa expresiile faciale.
- ◆ **Jocuri de rol** - Se propun scenarii simple: împărțirea jucăriilor, cererea de ajutor, rezolvarea unui conflict. Copiii interpretează roluri și exersează comportamente etice (a spune „te rog”, „mulțumesc”, „îmi pare rău”).
- ◆ **Povestiri terapeutice și discuții** - Se citesc povești cu mesaj moral și emoțional, apoi discută cu copiii despre comportamentele personajelor: Ce au simțit? Ce ar fi putut face mai bine? Etc.
- ◆ **Jocuri de cooperare** - Activități de grup unde copiii trebuie să colaboreze: construirea unui turn, realizarea unui puzzle în echipă, pictură, desen, etc.

- ◆ **Cercuri de discuții („Ora prieteniei”)** -Copiii stau în cerc și discută despre experiențe personale: „Când m-am simțit fericit?”, „Cum pot ajuta un prieten?”. Se încurajează ascultarea activă și exprimarea liberă.
- ❖ **Ateliere „Părinte–copil”** -Se organizează activități comune (pictură, jocuri de rol, confecționare de obiecte), unde părinții și copiii lucrează împreună, colaborează, interacționează.
- ❖ **„Bunicii ne învață”** -Bunicii citesc împreună cu copiii diverse povești, le povestesc despre copilăria lor, de ”vremurile de demult”.
- ❖ **Vizite și parteneriate locale** -Se pot organiza vizite la instituții din comunitate (bibliotecă, centre pentru vârstnici, ONG-uri), unde copiii observă și participă la activități simple.
- ✧ **Evenimente comunitare** -Participarea la serbări, târguri sau campanii locale cu tematică socială. Copiii au lucrat măștișoare pe care le-au vândut părinților în cadrul unui târg, iar cu banii obținuți s-au cumpărat haine, dulciuri și cărți copiilor aflați în centrul de plasament.
- ✧ **Campanii de donații** -Copiii, împreună cu părinții, aduc jucării, haine sau cărți pentru copiii aflați în dificultate.
- ✧ **„De la copil la copil”** -Copiii aleg o jucărie personală pe care o oferă altui copil, învățând despre altruism.
- ✧ **Acțiuni simple de voluntariat** -Plantarea de flori în curtea grădiniței, strângerea simbolică a deșeurilor (în spații sigure), îngrijirea unui spațiu verde.

Managementul și leadershipul, atunci când sunt fundamentate pe principii etice, devin instrumente esențiale în crearea unui climat școlar pozitiv. Interrelaționarea bazată pe respect, empatie și responsabilitate contribuie la dezvoltarea emoțiilor pozitive, atât în rândul elevilor, cât și al cadrelor didactice.

Exemplele de bună practică demonstrează că schimbarea este posibilă atunci când există implicare și viziune. Astfel, școala poate deveni nu doar un spațiu al învățării, ci și un mediu în care fiecare individ se simte valorizat și susținut.

Bibliografie

1. Iucu, R. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Iași: Polirom.
2. Păun, E. (1999). *Școala – abordare sociopedagogică*. Iași: Polirom.
3. Bush, T. (2011). *Theories of Educational Leadership and Management*. London: Sage Publications.
4. Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.
5. Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.
6. OECD (2019). *Social and Emotional Skills: Well-being, connectedness and success*.
7. Legea nr. 221/2019 privind prevenirea și combaterea bullying-ului în unitățile de învățământ.
8. Ministerul Educației (România) – ghiduri și documente privind climatul educațional.